

Redengevende omschrijving Amersfoortsestraat 24, 26, 28 e.o., 28 en 28A

Inhoudsopgave

Redengevende omschrijving Amersfoortsestraat 24.....	2
Redengevende omschrijving Amersfoortsestraat 26.....	4
Redengevende omschrijving Amersfoortsestraat 28-28A	5
Redengevende omschrijving Amersfoortsestraat 28 e.o.....	8

Amersfoortsestraat 24

VEESTAL, bestaande uit een koestal, voormalige melkontvangst, voormalige knechtenkamer en voedermagazijn en een tot woonhuis verbouwd deel. Op het terrein bevindt zich nog een oudere hooiberg met vier houten roeden, die het aanzicht van het complex ondersteunt.

De voorgevel (oostzijde) is de gevel van het in 1920 tot woonhuis verbouwde deel. De begane grond werd voor 1920 in beslag genomen door de aangrenzende paardenstal, machinekamer en ketelhuis. Momenteel is de begane grond wit gepleisterd met drie maal twee regelmatig verdeelde T-vensters met glas-in-lood bovenlicht. De vensters worden afgesloten door een wit gepleisterde strek met zwart aangezette aanzet- en sluitstenen. Op de scheiding van de verdieping bevindt zich een waterlijst. Centraal op de eerste verdieping grenzend aan de waterlijst bevinden zich twee vierruits stolpramen geplaatst in een wit gepleisterd veld. De gevel wordt afgesloten door een dakoverstek met mastgoot.

De linker zijgevel van het tot woonhuis verbouwde deel met afgewolfde topgevel is evenals de andere gevels deels bepleisterd. De oude vensterindeling, waarvan nog bouwsporen zichtbaar zijn, is in 1920 vervangen ten behoeve van het woonhuis. Op de begane grond bevindt zich een aantal vensteropeningen met op de eerste verdieping twee regelmatig verdeelde stopramen. Onder de afgewolfde geveltop bevindt zich een strek in schoon metselwerk van een voormalig venster. Uiteraars links loopt de linker zijgevel door over één bouwlaag behorend tot de melkontvangst, respectievelijk koestal. De regelmatige vensterindeling hiervan is nog in tact. De invulling hiervan is veelal vervangen door rechthoekige enkelruits ramen in tegestelling tot de segmentboogvormige ramen met ijzeren roedenverdeling op de ontwerptekening. Grenzend aan het voorhuis bevindt zich de melkontvangst met bordes, enkele deur aan weerszijden geflankeerd door zesruits ramen inclusief een drierruits valraam. Het dakoverstek zorgt voor de overkapping van het bordes. Respectievelijk volgen twee segmentboogvormige vensteropeningen, een ingangspartij en twee identieke vensteropeningen.

De achtergevel van de koestal bestaat uit drie assen met centraal een entreepartij aan weerszijden geflankeerd door segmentboogvormige vensteropeningen met een nieuwe invulling. De entree bestaat uit een enkele opgeklampte deur met zij- en bovenlichten. De gevel eindigt in een zeer flauwe topgevel.

De regelmatige vensterindeling van de rechter zijgevel van de koestal is evenals in de linker zijgevel nog oorspronkelijk. Van links naar rechts bevindt zich één segmentboogvormige vensteropening, een deuropening en twee identieke vensteropeningen. De invulling van deze vensters is evenals bij de linker zijgevel gewijzigd in veelal rechthoekige, enkelruits ramen waardoor wit gepleisterde boogtrommels zijn ontstaan. De deuropening heeft eveneens een nieuwe invulling gekregen. Het linker uiteinde van de koestal wordt gevormd door een dichtgezet overdekte plaats. Uiterst links bevindt zich de linker zijgevel van het woonhuis waar de oude indeling gedeeltelijk nog in terug te vinden is.

Het interieur van de koestal is nagenoeg volledig in een oorspronkelijke staat aanwezig. De binnenzijden van de buitenmuren zijn betegeld met witte en blauwe tegels ter hoogte van de lambrizing. Restanten van het oorspronkelijke gewitte plafond zijn nog zichtbaar. De openingen van de lichtkokers zijn nog aanwezig, echter is de afsluiting vervangen door golfplaten zadeldaken. De stal bestaat uit drie beuken. In de middenbeuk bevindt zich de doorgang met aan weerszijden de staanplaatsen van de koeien met de koppen gericht naar het middenpad. De middenbeuk wordt van de zijbeuk gescheiden door gepleisterde, bakstenen voederbakken waarop de stalen zuilen zijn geplaatst voor de dragende constructie. De indeling van de koestal naar het voorhuis is nog oorspronkelijk met een volledig betegelde melkontvangstruimte tijdens de verbouwing is in het

voorhuis een tegelvloer aangebracht, gehoute deuren, marmeren schouwen en glas-in-loodramen in de bovenlichten op de begane grond.

Waardering

De veestal is gebouwd in 1905 als onderdeel van het complex 'Vinkenhoef' naar ontwerp van architect H.H. Kramer en in opdracht van J.K. Knottenbelt. Het pand is van algemeen belang vanwege zijn architectuurhistorische waarde als zeldzaam voorbeeld van een in eclectische stijl ontworpen veestal, waarvan ook het interieur nog grotendeels in tact is. Het pand is tevens van cultuurhistorische betekenis als onderdeel van een modelboerderij uit de periode 1880-1920. De veestal bezit een grote ensemblewaarde in relatie tot de overige onderdelen van het ensemble, waarbij de oudere hooiberg met houten roeden het aanzicht van het complex ondersteunt.

Amersfoortsestraat 26

Het vrijstaande ZUIVELHUIS 'Melkerij Vinkenhoef' met rechthoekige plattegrond bestaat uit één bouwlaag met een zolderverdieping. De gevels zijn opgetrokken in bruine baksteen in halfsteens verband. Ter hoogte van de zolderverdieping is de gevel wit gepleisterd. De gevels worden afgesloten door een zadeldak gedekt met rode tuile du Nord. In het rechter schild bevindt zich een recent aangebrachte dakkapel. Het linker dakschild met twee recente dakramen is gedeeltelijk doorgetrokken.

Het schone metselwerk op de begane grond van de voorgevel met topgevel gaat (zuidzijde) ter hoogte van de zolderverdieping over in een pleistering die in het middenvlak hoger is opgetrokken. Centraal op de begane grond bevinden zich twee gekoppelde draairamen met rechts daarvan een nieuwe deur. Uiterst links is de latere aanbouw onder het doorgetrokken dakschild duidelijk zichtbaar door middel van een andere kleur baksteen en een bouwnaad. Op de zolderverdieping bevindt zich een houten balkon, dat in de toekomst vervangen zal worden door de oorspronkelijke trappartij onder het dakoverstek. De enkele deur, die uitkomt op het balkon, wordt aan weerszijden geflankeerd door een langgerekt, rechthoekig liggend tegeltableau, vermoedelijk vervaardigd door de firma 'Holland' te Utrecht. Op het linker tableau bevindt zich de tekst 'melkerij', op het rechter tableau de tekst 'vinkenhoef' op een achtergrond van gele tegels, gedecoreerd met boterbloemen. Boven elk tableau bevindt zich een liggend ovaalvormig venster met kruisvormige roedenverdeling aan de bovenzijde afgesloten door een rollaag in schoon metselwerk.

Links in de linker zijgevel bevinden zich twee verlengde rechthoekige vensters, afgesloten door een rollaag, bestaande uit een tweeruits onderraam en een tweeruits bovenlicht. Rechts bevindt zich de latere aanbouw onder het doorgetrokken dakschild. De doorgang met oorspronkelijke enkele houten paneeldeur rechts in de gevel is bewaard gebleven achter de recente aanbouw. De gevel is boven de vensteropeningen tot onder de mastgoot wit gepleisterd.

In de achter gevel met topgevel bevinden zich twee onregelmatig verdeelde vensteropeningen.

In de rechter zijgevel bevinden zich twee regelmatig verdeelde B-vensters met tweeruits bovenlicht. De witte bepleistering bovenaan de gevel begint halverwege de bovenlichten onder de mastgoot.

In het interieur is de indeling bewaard gebleven. Er bevond zich een ruimte met een koelbak en een flessenspoelierij. Helaas is de betegelde lambrizing met identieke tegels als in de veestal voor een groot gedeelte verdwenen.

Waardering

De Melkerij 'Vinkenhoef', is gebouwd in 1905 als zuivelhuis van het complex 'Vinkenhoef' naar ontwerp van architect H.H. Kramer in opdracht van de heer J. Knottenbelt. Het pand is van algemeen belang vanwege zijn architectuurhistorische waarde als typerend voorbeeld van een goed bewaard gebleven zuivelhuis, ontworpen in eclectische stijl met invloeden van de Jugendstil in het vermoedelijk door de 'Holland' te Utrecht vervaardigde tegeltableau. Het zuivelhuis is van cultuurhistorische waarde als onderdeel van een modelboerderij uit de periode 1880-1920. De melkerij is van ensemblewaarde in relatie tot de overige delen van het complex.

Amersfoortsestraat 28-28A

Het WOONHUIS, type directeurswoning, ('Vinkenhoef') heeft een onregelmatige plattegrond waarin de hal centraal is gesitueerd. Links van de hal bevinden zich twee kamers en suite met aangrenzende serre, rechts van de hal bevindt zich het kantoor, de dienstvertrekken en de remise. Op de eerste verdieping bevinden zich twee slaapkamers boven de kamers en suite met de logeer-, linnen-, boden- en badkamer aan de rechterzijde van het portaal. Het woonhuis, bestaande uit twee bouwlagen en een zolder wordt afgesloten door een samengesteld zadeldak gedekt met rode geglazuurde tuile du Nord. In de gevels bevinden zich voornamelijk schuiframen met meerruits bovenlichten aan de bovenzijde afgesloten door een strek, aan de onderzijde door een dubbele lekdorpel van geglazuurde baksteen.

De voorgevel (oostzijde) bestaat uit drie ongelijke traveeën. Links bevindt zich een risalerende partij, bestaande uit twee bouwlagen met een zolder onder een topgevel met doorgetrokken rechter dakschild. Op de begane grond van deze travee bevindt zich een driezijdige erker onder de overhangende eerste verdieping ondersteund door twee bakstenen consoles. In de wit gepleisterde topgevel is pseudo vakwerk aangebracht met in de geveltop twee gekoppelde enkelruits ramen met zesruits bovenlichten geflankeerd door houten luiken. De ingangspartij bestaat uit een rondboogvormig portiek met meerruits bovenlicht. In het portiek bevindt zich een houten paneeldeur met meerruits bovenlicht. Boven de entree op de wit gepleisterde eerste verdieping bevindt zich een smal schuifraam met rechts daarvan een liggend ovaalvormig, meerruits venster. Rechts op de begane grond bevinden zich twee schuiframen met meerruits bovenlichten. Boven het schuifraam uiterst rechts bevindt zich op de eerste verdieping een later aangebracht raam, dat de dakrand doorsnijdt.

Centraal in de linker zijgevel bevindt zich op de begane grond een serre met op de eerste verdieping een terras onder een doorgetrokken dakschild. De rechter zijde van de serre is opgetrokken in baksteen met in de muuropening een rondboogvenster. De andere zijden van de serre zijn dichtgezet met enkelruits ramen met meerruits bovenlichten. Het terras heeft een houten balustrade en een houten skelet ter ondersteuning van het doorgetrokken dakschild. Links en rechts van de risalerende middenpartij bevindt zich op de eerste verdieping een smal schuifraam, het linker raam wordt aan de rechter zijde geflankeerd door een houten luik. In het dakschild bevinden zich drie nieuwe ramen.

De achtergevel bestaat uit verscheidene oorspronkelijke uitbouwen met één centraal geplaatste, latere aanbouw bestaande uit één bouwlaag met plat dak. Uiterst rechts bevindt zich een risalerende gevelpartij bestaande uit twee bouwlagen en een zolder, die eindigt in een afgewolfde topgevel. Op de begane grond bevindt zich een raampartij met meerruits bovenlicht geflankeerd door luiken. Boven de raampartij bevindt zich een wit gepleisterd veld in de vorm van een flessenhals die doorloopt tot onder het venster op de eerste verdieping. De geveltop is wit gepleisterd waarop pseudo vakwerk is aangebracht. In de geveltop bevinden zich twee gekoppelde enkelruits ramen met bovenlichten geflankeerd door luiken. Links van de risalerende rechtertravee springt zowel de gevel als de dakrand terug. Op de begane grond bevindt zich de latere aanbouw met boven het platte dak op de eerste verdieping een raampartij met glas-in-loodramen voor de lichtinval in het portaal. De raampartij wordt aan de bovenzijde afgesloten door een boogvormige strek met wit gepleisterde boogtrommel. Links van de middentravee bevindt zich een uitbouw onder het doorgetrokken dakschild bestaande uit twee bouwlagen met op de begane grond een uitbouw van één bouwlaag met plat dak. In de uitbouw bevindt zich een T-vormig venster. Het platte dak is afgeschermd door middel van een houten balustrade. Op de eerste verdieping bevinden zich openslaande deuren met driehoekig bovenlicht geflankeerd door luiken.

Tegen de rechter zijgevel bevindt zich een tussenlid van één bouwlaag met plat dak. Links van het tussenlid bevindt zich een licht uitgemetselde gepleisterde haardpartij, dat versmalt en overgaat in een rookkanaal. Ter hoogte van de versmalling zijn de zijanten afgedekt met rode pannen. Het rookkanaal steekt door het dak heen en eindigt in een schoorsteenschacht in schoonmetselwerk. In de versmalling bevindt zich een zeer verfijnd, door de firma 'Holland' uit Utrecht vervaardigd tegeltableau waarop de naam 'Vinkenhoef' staat vermeld omgeven door een symmetrisch opgezet natuurtafereel met vinken. Op de begane grond bevinden zich twee regelmatige verdeelde smalle, enkelruits draairamen aan één zijde geflankeerd door een houten luik. Op de eerste verdieping bevinden zich aan weerszijden van het rookkanaal twee enkelruits ramen trapsgewijs geplaatst. Rechts van de licht uitgemetselde haardpartij bevindt zich een enkelruits raam. Boven het russenlid bevindt zich een bovenlicht met gepleisterde boogtrommel met onder de dakrand twee maal twee gekoppelde vensters.

Het interieur is grotendeels in oorspronkelijke staat. De vuurzit, met tegels van de Koninklijke Tichelaar uit Makkum, bevindt zich in het voormalig kantoor met bijbehorende balkenzoldering. In het interieur bevinden zich onder meer paneeldeuren met geprofileerde omlijsting, inbouwkasten, een fraai gesneden trappartij, marmeren schouwen en glas-in-loodramen ten behoeve van lichtinval in de hal.

De voormalige REMISE (nr. 28) met rechthoekige plattegrond bestaat uit één bouwlaag afgesloten door een zadeldak met wolfseind, gedekt met rode geglazuurde tuile du Nord. De voormalige remise is door middel van een tussenlid verbonden aan het woonhuis en is onderdeel van het oorspronkelijke ontwerp uit 1903. De remise is momenteel in gebruik als woonhuis, waardoor het oorspronkelijke interieur verloren is gegaan. Het exterieur is nog in tact met uitzondering van de voormalige inrijdeuren en de twee storende dakkapellen met twee gekoppelde achtruits stolpvensters in ieder schild.

Centraal in de voorgevel bevindt zich een meerruits venster ter plaatse van de voormalige inrijdeuren afgesloten door een segmentboog met wit gepleisterd boogveld. Links en rechts hiervan bevinden zich twee gekoppelde kruisvensters waarvan de onderramen geflankeerd worden door houten luiken. De vensters worden aan de bovenzijde afgesloten door rondbogen met wit gepleisterde boogvelden.

De linker zijgevel is een blinde gevel met centraal het tussenlid.

De achtergevel is een blinde gevel met wit gepleisterde bovenrand. Op de linker hoek bevindt zich een lamp voor de verlichting van het terrein.

Op de begane grond in de rechter zijgevel bevinden zich twee vensters met in de top een nieuw meerruits raam met driehoekig bovenlicht met in de top, onder de daklijst een katrol.

Waardering

Het woonhuis met remise, is gebouwd in 1903 als directeurswoning van het complex 'Vinkenhoef' naar ontwerp van architect H.H. Kramer en in opdracht van de heer J. Knottenbelt. Het woonhuis is van algemeen belang vanwege zijn architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een goed bewaard gebleven directeurswoning, ontworpen in een eclectische stijl met invloeden van Chalet-elementen en Jugendstiltegeltableaus van de 'Koninklijke Tichelaar' te Makkum en van de 'Holland' te Utrecht.

Vanwege de functie van hygiënische melkverwerking heeft de directeurswoning en remise een cultuurhistorische betekenis als onderdeel van een modelboerderij uit de periode 1880-1920.

Het pand heeft een grote ensemblewaarde in relatie tot de overige delen van het complex.

Amersfoortsestraat 28 e.o.

Het COMPLEX van de voormalige MODELBOERDERIJ 'Vinkenhoef', bestaande uit een DIRECTEURSWONING, een ZUIVELHUIS, een VEESTAL en een vermoedelijk ouder TOEGANGSHEK, is tussen 1903 en 1905 in eclectische stijl met invloeden vanuit de Chaletstijl en de Art Nouveau gebouwd naar ontwerp van architect H.H. Kramer (1850-1934) uit Leeuwarden. Opdrachtgever was de heer J.K. Knottenbelt. Het woonhuis 'Vinkenhoef' met remise is in 1903 tot stand gekomen na de afbraak van een bestaand woonhuis met onbekende bouwdatum. Uit die periode resteren nog een aan de noordzijde gelegen, niet toegankelijke ijskelder en een bij de veestal staande hooiberg met houten roeden.

Voor de bouw van de veestal in 1905 is een 'waschkok' en een stal voor het pluimvee (vogelhuis) afgebroken en verplaatst. De boerderij is afgebroken en verwijderd na voltooiing van de veestal. Een deel van de materialen afkomstig uit de afbraak is hergebruikt. In hetzelfde jaar is het zuivelhuis voltooid.

In de periode 1905-1920 zorgde de 'Vinkenhoef' voor de hygiënische verwerking van verse melk. De melk van de koeien, ondergebracht in een schone, betegelde veestal werd in het nabijgelegen zuivelhuis gekoeld en op hygiënische wijze in flessen gedaan. De opdrachtgever, de heer Knottenbelt, woonde in de villa de 'Vinkenhoef'. Omstreeks 1920 is het bedrijf failliet gegaan, waarna het is verkocht aan een andere eigenaar. Momenteel is het complex verdeeld over verschillende eigenaren die de objecten gebruiken als woonhuis.

De architect H.H. Kramer (1850-1934), geboren te Woudsend en overleden te Leeuwarden, bracht zijn jeugd door in Woudsend en Makkum. Nadat hij in de leer was geweest bij een timmerman, de architect Brandsma uit Harlingen en een aannemer te Leeuwarden, vertrok hij naar Amsterdam. Hij bezocht daar de Academie voor beeldende kunsten en in Brussel de Academie des Beaux Arts. Hij werd lid van de Société centrale des architectes waar hij meewerkte aan het tijdschrift L'Emulation. Omstreeks 1880 keerde hij terug naar Leeuwarden waar hij vele opdrachten kreeg voor de bouw van landhuizen, villa's, restauraties van kerken, boerderijen en fabrieken in en buiten Leeuwarden.

Omschrijving

De vrijstaande objecten zijn gesitueerd aan de westzijde van de Amersfoortsestraat, op een terrein dat gedeeltelijk door water is omgeven. Het complex bestaat uit de volgende onderdelen:

1 directeurswoning

2 zuivelhuis

3 veestal

4 toeganshek

Waardering

Het door architect H.H. Kramer in opdracht van de heer J.K. Knottenbelt gebouwde complex - bestaande uit de woning (1903) met remise, de voormalige zuivelhuis (1905), de veestal (1905) en het toeganshek - is van algemeen belang vanwege zijn architectuurhistorische waarde als een zeldzaam voorbeeld van een goed bewaard gebleven hygiënische melkinrichting, ontworpen in een eclectische stijl. Het complex is zorgvuldig gedetailleerd met tegels van onder andere de Koninklijke Tichelaar uit Makkum en de 'Holland' uit Utrecht. Het complex kent een hoge ensemblewaarde, aangezien alle onderdelen van deze melkinrichting nog aanwezig zijn. Het complex is van

cultuurhistorische waarde als zeldzaam voorbeeld van een goed bewaard gebleven modelboerderij, die kenmerkend is voor de hygiënische verwerking van melk in Nederland in de periode 1880-1920.